Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома під ч. 413 SELKIRK AVE. за рогом Salter & Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 9-10 вечером. Telephone: St. John 800 на запов... ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, знаній під назвою Приватного Шпиталю під ч. 415-417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано, 5-6 по пол. і 7-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

БАЙКИ ДЛЯ ДІТИЙ.

М. Гоголь

ПЕРЕКЛ. А. П... КИЙ

РІЗДВЯНА НІЧ.

(Дальше.)

Тимчасом торжествуюча сугруга поставила каганець на долівку, розвязала мішок, і заглянула в нього.

Та видно старі її очи, які зарілм так хорошо мішок, тим разом таки її обманули. "Е, та тут лежить цілий кабан!" закричала сплеснувши від радощів руками.

Кабан! Чуєте: цілий кабан!" порікав ткач кума; а все ви тому винуваті!"

"Що діяти!" — прорік кум. "Як, що? Чого стоїмо? Відберім мішок! Ну, приступайте!"

"Забирай ся проч! Забирай ся! Се є наш кабан!" кричав приступаючи ткач.

"Гони чортова бабо! Се не твоє добро!", говорив підсуваючи ся кум.

Та жінка вхопила знова кочергу: як раз в ту хвилю Чуб вилїз з мішка і станув посеред сїний, витягаючи ся, як чоловік, що пробудив ся щойно з довгого сну.

Кумова жінка скрикнула ударившись по полу руками і всї мимоволі розявили рота.

"Та що вона, дурна, говорить: кабан! Та се не кабан!" сказав кум витріщивши очи.

"Ади, якого чоловіка кинуло в мішок! сказав ткач трясучись від переляку. "Хоть що хочеш говори, чоть і трісни зараз, а тут таки не обійшлось без нечистої сили!"

"Та се кум!", закричав розлючений кум.

"А ти гадав, що хто?" — сказав усьміхаючись Чуб. "Що, славну я вам викинув штуку? А ви, сякі такі хотїли зїсти мене замість свинини? Але пождіть, я вас потішу; в мішку лежить ще щось; як се не є дійсний кабан, то вірно підсвинок або яка инша худобина. Підомною вічно щось шевелилось."

Ткач і кум кинули ся до міха, хазяйка, почепилась за нього з другого кінця і бійка почалась би на ново, колиб сам дяк, побачивши, що йому тепер нікуди вже скритись, не вигрибав ся з мішка.

Кумова жінка, остовпівши, випустила з рук ногу, за яку почала вже була тягти дяка з міха.

"От і другий ще!" скрикнув зі страхом ткач. "Чорт зна, що тепер стало на сьвіті!... Голова йде кругом... Не ковбаси ані палянищ, але людий кидають в мішки!"

"Та се дяк!" крикнув здивований більше всїх Чуб. "От тобі й на! Ой, така то Солоха! Посадить в мішок! А я дивую ся, чого в неї повна хата мішків... Тепер я все знаю: у неї в кождім міху сиділо по два чоловіки. А я думав, що вона тілько менї одному... От тобі й Солоха!"

Дівчата вельми здивували ся, не найшовши одного мішка.

"Що діяти, буде з нас і одного", лепетала Оксана.

Всї дружно вхопились за мішок, і перекинули його на санки.

Війт рішив ся мовчати, міркуючи, що як він закричить, щоби його випустили і розвязали мішок, то глупі дівчата повтікають; подумають, що в мішку сидить чортяка, — і він лишить ся на вулици, може, що аж до завтра.

Тимчасом дівчата взявши ся дружно за руки, побігли з санками як вітер по скрипочому снігу. Деякі з них, речучись, сідали на санки. Та війт порішив мужно все перетерпіти.

Наконець приїхали, відчинили двері в сїнях і в хаті і з реготом втащили мішок.

"Подивім, що тут лежить", закричали всї, кинувшись розвязувати.

Тут чкавка яка не переставала мучити війта за цілий час його сидженя в мішку, так скріпила ся, що він зачав ікати і кашляти на все горло.

"Та тут щось сидить!", закричали всї і прожогом кинулись до дверий.

"Що за чорт! куди втїкаєте наче, навіжені?" сказав Чуб входячи в двері.

"Ай, батько!" закликала Оксана. "В міху сидить щось!"

"В міху? Де ви взяли той міх?"

"Коваль кинув його серед дороги", закликали усї гуртом.

"Ну, так: чи не говорив я?" — погадав Чуб. "Чого ви злякались? Подивім ся. А ну-но чоловіче — прошу не погнівіть ся, що не називаємо вас по імени — вилазїть з мішка!"

Війт вилїз.

"Ах!" — закричали всї хором.

(Дальше буде.)

ОСТАННІ ВІСТИ.

Страти Німців під Ліеж після рапорту з Берліна.

З Берліна доносять, що німецька армія, яка була приділена до облоги Ліежу, здобула і прочі форти. Ціла кріпость Ліеж в руках німецьких. Німецьке військо стратило всего 5 тисяч людий, а кількагот німецьких кавалеристів взято до неволі. Страти Бельгійців виносять 8.000. Около 4.000 Бельгійців взято до неволі і переведено до німецьких гарнізонів.

Французи не дуже вірять у своє щасте.

Поважна французька часопись, яка виходить в Парижи, замістила з приводу успіху своєї армії в Альзації артикул з яким не дуже рожево представляє вислід війни з Німеччиною. Між иншим говорить.

"Дотеперішних успіхів армії французької в Альзації не можна назвати ще ніякими здобутками, бо хто знає, чи се є підступ зі сторони Німців щоби знабити Французів до Альзації на се, аби відтак їх окружити з трох сторін і задати тяжкий удар французській армії. Німецький цісар головне не стратив і переводить цілу кампанію проти Франції після наперед добре обдуманого плану. Він зверне всю силу совсі армії проти Франції. На сході він не має чого боятись, бо Росія і за шість тижнів не переведе мобілізациї свого війська. Тому осторожно, що би наша радість не була передчасна."

Серби і Чорногорці в Боснії.

Сербські і чорногорські відділи перейшли границю Боснії і обсадили кілька австрійських місцевостий.

Між Сербами в Боснії ведуть живу агітацію і небаром може вибухнути повстаня против Австрії.

СИЛИ ВОЮЮЧИХ ДЕРЖАВ.

Нинї час війни стан війська держав, що ведуть тепер війну представляє ся так:

Австро Угорщина	3.720.000
Німеччина	5.200.000
Разом	**8.920.000**
Франція	3.950.000
Англія	223.000
Росія	4.000.000
Сербія	250.000
Чорногора	50.000
Бельгія	150.000
Разом	**8.623.000**

Отже після поданих чисел воєнна сила всіх воюючих сторін виносить 17.543.000 людий.

На одну сторону — Австро-Угорщину й Німеччину — випадає трохи більше, бо **8.920.000**; а на другу сторону — разом 6 держав — випадає трохи меньше (о 297.000 жовнірів), то значить **8.623.000**.

В Німеччині нема ніодного російського салдата.

З над російської границї в Німеччині доносять, що у східних провінціях нема ніодного російського салдата. Відділи козаків, які кілька разів переходили німецьку границю, цофнули ся перед переважаючими силами німецької армії. На границї не прийшло ще до жадної поважнїйшої стрічи.

Німецька армія посуває ся дальше в глубину Росії.

Кінні патролі і менші відділи німецького війська завважено у невеликім віддаленю від міста Ковна. Над містом Ковном перелітали німецькі бальони. Загально сподівають ся, що туди прямує одна із більших німецьких армій, призначених до війни з Росією.

Місто Ковно є столицею губернії того-ж імени. Ковенська губернія сягає аж до Балтійського моря і на заході припирає до границь Німеччини. Догадують ся, що сей рух німецької армії стоїть в тісній звязи з акцією німецької фльоти яка острілювала російські пристани: Лібаву і Ревель положені над Балтійським морем.

Австрійські війська переходят російську границю.

На північ від Кракова перейшла австрійська армія російську границю і заняла без ніякого опору місточка Єндржеїв і Кельце.

Австрійська армія обсадила за рівно ж місточко Радивилів.

ВСЯЧИНА.

Хитрий подорожний.

Одна льондонська часопись розказує таку анекдоту: На зелізничу станцію прибігає молодий, гарно убраний добродій і з переляком бачить, що й поїзд вже місця вже рушає. Поїзд задержує ся тут лиш дві хвилї. Скоро порішивши, підходить молодий чоловік до останнього вагона і кричить: "Виглядайте, сей віз не йде дальше!" Очевидно що в возі повстав зрозумілий переполох. Люди похапали ся з своїх місць, ловили клунки і пересідали ся; нема часу на засягнене інформаций. Молодий чоловік, вдоволений зі свого помислу, вcідає до воза, розміщує ся вигідно, курить люльку і чекає. Тепер коби лиш як найскорше рушив зелізничий віз! Наразі появив ся в дверах зелізничий урядник і питає: "Чи то ви розказували людям сю видуману казку, що сей віз не йде дальше?" — "Я" — "Но, то сидїть дальше в нїм, вас взяли за внесення зелізничого урядника і віз... відчепили".

Дім і лїжко в кишени.

Звісно, що Біас, один з семох мудрців Греції, мав звичай носити цїле своє майно при собі. В слїди старинного Біаса йде Англієць Больдінг, який уладжує ся так вигідно, що все, що має, навіть лїжко і цілий дім носить все в кишени. Винайшов він чудесний спосіб складаня лїжок, хаток, в нечувано маленькі клуночки. Хатина добродія Гольдінга важить 12 унций, отже має вагу меньше ніж фунтову. Творець свого винаходу, 70-літний старець, впевняє, що нераз перебував цілі ночи в сій складаній хатині під голим небом, без огляду на погоду, і без виставленя на небезпеку свого здоровля. Сей дім може примістити вигідно дві особи; зложений має величину середної книжки. Лїжко Гольдінга є очевидно ще менше і лекше, разом з хатиною можна його вигідно носити в кишени. Побіч сього має винахідний Англієць при собі ріжнородні предмети, потрібні до щоденного ужитку, як ріжні посудини, подушки до наповненя воздухом, а навіть маленьку цю власного помислу фунтової ваги. Цілий сей дім з цілим його виінвентарем є вази 3 і пів кг. є всюди невідступним товаришем Гольдінга. До яких ще зачудовуючих вислідів дійде англійська помисловість?

Женщина будучности з лисиною.

Французький лїкар др. Брояк оголошує в "Бульєтін медікаль" зловіщі пророцтва для женського роду. Він каже, що в часі своєї 30 літної заводової практики завважав, як поволи, а послїдовно погіршує ся стан здоровля як серед мущин так й женщин. Се наслідки негигієнічного способу житя. Се погіршенє загально го стану здоровля впливає дуже відємно на стан волося, утрудняє виділюванє товщу і веде за собою постійну утрату волося. Лисина була доси найбільше привілеєм мущин. Нині що раз більший відсоток гарного пола жалує ся на напрасне випаданє волося і що-раз грізнїше рисує ся перед нами опир будучнини, опир... лисої женщини. — Гарна перспектива!

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Алберті, зголошуючий ся мусить явити ся особисто в агенції домініяльних земель або в суб-агенції дістріктовій. Брати гомстед через повномочіє можна брати в всякого місцевого агента домініяльних земель (не суб-агента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні, коли повинности помешкана відбуває ся в сусідстві.

В декотрих дістріктах гомстедовець може приємщити чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три доляри за акер.

Обовязки: Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержаня патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий покористував ся правом одержаня гомстеду і не може взяти приємщини, може купити гомстед в певних дістріктах в цїні 3 дол. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 дол.

Скільківсть обробленої землі може бути зменшена тоді коли земля є корчовата або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, 1913.

ALEX CALDER & SON,
663 Main Str., Winnipeg, Man.
БАНКИРІ І КОРАБЕЛЬНІ АГЕНТИ.
ТЕЛЕФОН: 3260 Main.
CANADIAN PACIFIC RAILWAY
Ми посилаємо гроші до старого краю по найтаньших цінах.
АНТ. КАРАКОЦЮК Руський Менажер.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg
Наші виробн самі себе хвалять.
Пиво: DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
Telephone: St. John 221.

ПОЗІР!

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою

"ОРЕЛ"

НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!

Напитки в нас ріжнородні і первородної знаменитости — врештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.

Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили знижити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.

Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$6.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка красва 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$8.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Лїпше за гальон	$1.50
8 лїтний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба лїпше за гальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлене висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанєм
Alexander Roshko.
175 Henry Ave. Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає
РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адреса: "КАНАДА"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisements.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпег, Ман. Вівторок 25-го Серпня 1914. Число порядкове 51. Winnipeg, Man. Tuesday August 25th 1914. Число 33.

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ.

Зі взгляду на тяжкі часи, просимо всіх наших передплатників і прихильників, щоби спішили з надсиланем залеглости і тим **не змушували нас до здержаня часописи всім тим котрі до сего часу не прислали своєї передплати.**

Переписка Редакції.

Д. Шевчук. Часопись висилаємо Вам точно.

П. Вігнан. Часописи Вам не стримали. Висилаємо ії Вам точно. Питайте на почті.

ВОЄННІ ВІСТИ.

Льорд Кіпмер подав внесок, щоби німецьких воєнних полонених відсилати до Канади і дати їм землї до управи та заохотити їх до мирного житя та до приняти британського горожаньства.

Генерал Леман, оборонець фортів в Ліеж дістав ся до німецької неволі. Він має бути дуже добрим генералом, ...

Є вісти, що Японці мали зачати бомбардувати німецький форт в Хінах Кіао Чао.

Німці вийшли з оборонних в зачіпні операції в Альзациї. Послідні вісти доносять, що їм там щастить в чім головно помагають їм австрійські війська. Французи утікають в глуб Франції.

Телеграма з Льондону доносить, що Австрія стратила 20 тисяч війська з Сербією. Та сама телеграма каже, що сербські страти тоже не богато меньші.

Італія мобілізує ся. За пару день її військо буде готове до виступу. З ким она заміряє провадити війну не знати. Хиба що вістка, котра говорить о виладованю Австрією амуниції в Альбанії, є правдивою, то й Італія думає виповісти війну Австрії.

Чутка, що Німці жадали 40 мілїонів окупу від мешканців головного міста Бельгії, Бруксели, є не правдива. Так доносить послідні телеграми. Німці здобувши се місто задоволили ся перепровадженем свого війська через него.

Поки що Бельгійці питають ся одеи другого: "Де є Англійці?"

Німці здобули Брукселю без вистрілу. Дехто говорить, що здобуте Брукселї се лише лапка на Німців. Як би оно не було, то все таки така лапка за дорога, коли возьмемо на увагу, що в Брукселї може дуже легко скрити ся два корпуси німецького війська, котрому не забракне на поживі.

Вже більше як одна трета часть Бельгії занята Німцями. Німці хотять, здаєсь, перейти північною Бельгією до Франції і тим способом відтяти дорогу котрою Англія посилає своє військо до Франції.

Телеграма з Петербурга доносить, що російське військо перейшло Збруч 20-го серпня. Коли ся вістка правдива, то вістки, що говорили о забраню Сокаля і других міст і місточок, не мають місця.

Німеччина покликала вже І "ляндштурм", котрої звичайна сила є 600 тисяч мужа.

В оттавськім парламенті перейшов закон силою котрого заборонює ся поворт до Канади всім тим, що виїхали бити ся проти Англії. Були і такі внески, щоби всїм тим, що виїхали позабирати добра або прямо постріляти кожного.

БЕЛЬГІЙСЬКА КРІПОСТЬ НАМУР В НЕБЕЗПЕЦІ.

Коло Намура ведуть ся горячкові роботи коло будови нових укріплень, щоби відперти напад німецької армії, яка скорим кроком зближає ся до міста і находить ся вже у віддаленю всего 10 миль від кріпости.

Комендант кріпости, Намура видав приказ розоруженя цивільного населения міста, що би, на случай здобутя міста Німцями, запобічи проливови крови.

(Як звісно, після міжнародного права воєнного є житє спокійних мешканців запевнене. Колиж населенє відносить ся ворожо і з оружєм виступає проти ворога, тоді міжнародний закон виймає їх з під признаного права).

Військові знатоки, покладаючи на приказі, який видав комендант до населеня міста, заключають, що кріпость Намур не довго устоїть ся перед силою Німців.

Росія поставила армію в силі 5.500.000.

Російська армія числить 5.500.000. З того вислала Росія проти Австрії і Німеччини 2.000.000. 500.000 на границю Румунії і Туреччини а 3.000.000 держить в резерві.

Німецький князь на польськім престолї.

Ходить чутка, що в російській Польщі вибухло повстанє проти Росії. Німеччина обіцяла Полякам самостійність. На польськім престолї має засїсти католицький німецький князь з роду Гогенцолерн.

Кореспондент англійської часописи "Таймс" у Льондонї доносить, що між англійським а російським правительством прийшло до виміни телеграм, в яких взаїмно себе обвинюють в нездарности.

Англія закидає Росії, чому вона ще доси не побила Німців і Австрійців своєю 6 мільоновою армією. Росия закидає знова Англії, чому вона доси не затопила всіх німецьких кораблів.

Серби відперли напад 400.000 австрійської армії.

З Нишу (в Сербії) доносять що сербські війска в боротьбі під Текія відперли 400.000 австрійську армію з великими стратами аж до границї Румунії.

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.

Австрийський цісар умирає, коли телеграми принесли правдиві вістки. Причиною захорія цісаря має бути теперішня війна, котрої вина спадає на него, як причинця виповідженя війни Сербії.

Япан виповів Німеччині війну на далекім всходї. Австрійський воєнний корабель забирає ся з Хінських вод. Сполучені Держави не вдоволені поступованєм Япану.

Канада змобілізувала 15.000 тисяч війська, котре буде вислане до Англії. Кошта мобілізації виносять 30 мілїонів долярів.

Воєнний парлямент в Канаді закінчив свою сесію 22-го серпня. Ся сесія була найкоротшою. Найважнїйшою ухвалою було ухвалене 50 мілїонів на воєнні кошта, як також заборона поворотну до Канади тим, що виїхали в цїлях ворожих британській імперії.

Послідні вісти доносять, що Італія не збирає своїх війск в цїля хвоєнних.

Вістка, що австрійська воєнна фльота розбита, оказує ся неправдивою.

Англійські часописи доносять, що російські Українці повстали проти Росії. Говорять, що 60 тисяч російських Українців перейшло на сторону Австрії. Як би оно не було то там щось конче діє ся. Питане, чого горить Одеса, дає богато до думаня.

Не знати, чи і се доказ, що Українців нема, а є лише один "рускій народ".

ВИРИВКИ З ОПИСУ НІМЕЦЬКОГО ПОХОДУ В БЕЛЬГІЇ.

Німецька кавалєрія прямо змітає бельгійське військо, що важить ся заступати їм дорогу. Бельгійські лінії є так розтягнені, що годі їм витримувати атаки, котрі піддержує і артилєрія.

...**Німці** так непадійно напали на Остенд, що коли німецька кавалєрія вїхала до міста, то діти ще бавили ся в піску а мешканці з розтворенними устами дивували ся, що стало ся...

...Крок був так скоро виконаний і то з знаменитим успіхом. Бельгійські війська виснажені 14 дневною битвою пробували ставити Німцям опір з подиву гідним героїзмом. Та все надармо. Бельгійський 1-ий 3-ий і 9-ий регімент були стерті з лиця землї. Одна компания вступаючи до битви мала **288 людий** а коли по двайцятьох мінутах вернула, то числила вже лише **сім людий**.

...Бельгійський героїзм не значить нічого в порівнаню з силою німецького війська...

...Атак третого регіменту бельгійських дивізій з певно стию дістане ся на сторінки історії. Се був славетний вид. Они бігли доки ані одного не стало в сідлї. В дві мінуті по атаку, пише очевидець, ми бачили лише осідлані коні, що брикали по зелених лугах...

Кошт одержаня канадийського війська.

Виплата (льонуи) для 25.000 жовнірів на сім місяців 6,100.000 дол.

Прокормлене 25 тисячного війська через сім місяці 2.100.000 дол.

5 тисяч коний по 200 дол. один 1 мілїон прокормлене 600 тисяч долярів.

Отримане війск перед їх приїздом до Квебеку 275 тисяч.

Транспортація жовнірів, амуниції, коний і инших потрібностий до Квебеку 450 тисяч дол.

Морська переправа 1 мілїон.

Транспортація на другім боці 300 тисяч дол.

Поворот до Канади 1 мілїон 450 тисяч дол.

Інжинерські услуги в Галіфаксі і Квебеку 500 тисяч долярів.

Амуниція 660 тисяч дол.

Цензура на сім місяців 150 тисяч дол.

Оборона краєва (в Канаді) 2 мілїони дол.

Переношуванє війск з одного на друге місце 100 тисяч.

Додаткова бранка (війська) і не предвиджені видатки 7 мілїонів 615 тисяч дол.

Разом 30 мілїонів.

ЦІЛИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ.

Коли би ми хотїли представити цїли европейських держав замішаних тепер в сїй колотнечі, то мусимо сказати се;

Австрія хоче сатисфакції за убійство архикнязя Франц Фердинанда. Анексації Сербії і такого впливу на балканський півостров, щоби дістати більший доступ до Егейського Моря.

Німеччина не хоче допустити до злуки всїх Славян хотяй на одно ще поколїнє. Затриманя потрібного союза в цїли забезпеченя своїх границь. З полудня від Славян та на заході від Франції; як також поборення свого найбільшого суперника в торговли, Англії.

Росія хоче забрати Галичину і тим способом посунути свої границї аж до Карпат і може длинно загарбає прусскої Польщі. Довго вже бажане загарбанє Царгороду (Константинополь) та вибити ся на безусловний перед в східній Европі.

Франція хоче позбути ся вічно її грозячої небезпеки зі сторони Німеччини і тим самим увільнити себе від зброєня до котрого силує ії вище згадана її сусїдка. Також вільнїйшої руки в її африканській політиці, як також віднесканя утрачених провінцій Альзації і Льотарингії.

Англія хоче задержати рівновагу між европейськими державами, що зробилоби її найсильнїйшою. Хоче задержати своєї торговлї і сим самим переваги на морю. А головно ходить її о задержане потрібного порозуміня, котре боронить її перед силою потрійного союза.

Італія хоче помочи від Німеччини та від Австрії в її замірах розширити свої границї в Африці.

КРАЯНИ!

ЯК ХОЧЕТЕ спровадити своїхів або приятелів з краю, то тепер найлїпший час. Шіфкарти дуже тані. Зайдїть до нас, або напишіть лист, а ми вам подамо всї інформациї.

МИ ПРОДАЄМО шіфкарти до старого краю по найнизших цінах і на найлїпші шіфи, котрі відходять що тижня.

МИ ПОСИЛАЄМО гроші до краю скоро і безпечно так, що в краю дістають рівні гроші бо ми вже посилаємо гроші через довгі літа і знаємо докладно як посилати; — спитайтесь тих людий, що в нас вже посилали.

МІНЯЄМО доляри на корони і продаємо марки краєві і канадийські. Як не маєте сталого адресу, то можуть ваші листи прийти на наш адрес, а мигїх оплатимо і вам пішлемо де скажете.

ALLOWAY & CHAMPION, Ltd.
667 Main Street, Winnipeg, Man.
C. GENIK. Управитель загр. відділу.

ГРОШІ В КАНАДИЙСЬКИХ БАНКАХ БЕЗПЕЧНІ. РЯД НИМИ ЗАОПІКУВАВ СЯ. ТОМУ НЕМА ПОТРЕБИ О НИХ ПОБОЮВАТИ СЯ.

КАНАДА

часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у вівторок.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата $1.00
За границю $1.50
Поодиноке число .... 5ц.

Адрес Редакції і Адміністрації: "КАНАДА" 261 Fort Street. Winnipeg, Manitoba.

CANADA
Ruthenian Weekly

Publishers RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA

Subscription per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5c.

For advertising rates and all business matters address: RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. 261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Уваги.

ПАПА ПІЙ ДЕСЯТИЙ ПОМЕР.

Між новинками з 20-го серпня, с. р. на видне місце вибила ся вістка, що папа Пій X. помер.

Смерть такої особи як папа римський має велике значінє в грі сьвітової політики і' то тим більше, коли она припадає в таку хвилю, як теперішна. Бо хотяй, на око, без жадної сьвітської власти, то все ли [illegible] таки не можна сказати, що це [illegible] одно з найбільших питань [illegible] не може бути рішеним без него.

[illegible]

Вірно, що не помилимо ся, коли скажемо, що сильнішим папою римським буде Італієць. Італійські кардинали [illegible] злучать ся з французькими, англійськими і американськими в цілі вибору нового папи, тоді коли іспанські кардинали, на чолі котрих стоїть кардинал Мері дел. Валь, [illegible] потягнуть з Австро - Угорщиною і Німеччиною.

Між італійськими кардиналами найправдоподібнійшим кандидатом буде кардинал Феррата, котрого уважають прихильником Франції.

Другим кандидатом може бути кардинал Маффі, прихильник Німеччини, а третим, хотяй з малими виглядами, кардинал Делай, котрий є прихильником продовжуваня політики папи Пія X, себто противить ся модернізмови.

З повисшого бачимо, що кардинал Феррата буде правдоподібно вибраний раз тому, що він є за тим, аби церква не виступала проти новітних наук, а друге, що з ним сторонять найбільше впливові кардинали як Маффі, Аліярді, Гаспаррі і Помпілі.

Не треба забувати, що кардинал Мері дель Валь має тоже великі вигляди на вибір, котрого сторонники провадять нарост противну політику, як провадить перше згадана група. Та чи не замолодий він?

РІДНА ШКОЛА.

(З "Гром. Гол.")

З краєвого шкільного Союза "Рідна Школа" дістаємо от сей комунікат про матеріяльний і моральний стан нашого приватного шкільництва під кінець сего шкільного року.

Тіснійший Комітет Краєвого Шкільного Союза "Рідна Школа" у Львові скликав був засіданє Ширшого Комітету на 30. червня с. р., щоби зложити звіт зі своєї діяльности за час від останних нарад Ширшого Комітету на 30. червня с. р., щоби зложити звіт зі своєї діяльности за час від останних нарад Ширшого Комітету і засягнути вказівок на будуче. Одначе з огляду на те, що задля ріжних перешкод назначені наради не могли відбути ся (вступні іспити, січовий сокільський здвиг і т. п.) рішив Тіснійший Комітет віднести ся письмом до членів Ширшого Комітету, а також через пресу до нашого громадянства, представити розвиток нашого приватного шкільництва і фінансовий стан осередного фонду Краєвого Шкільного Союза та просити о раду, що дальше робити. [illegible]

[illegible] правом приналежности на шкільний рік 1913—14 мають 38 кляс, 51 відділів, 98 учителів, 2075 учеників, 1849 клясифікованих, 1126 з поступом добрим (решта поправки, неклясифіковані паралі і ин.).

Три гімназияльні курси: Беля-Комарно, Надвірна, мають 8 кляс, 8 відділів, 17 учителів, 194 учеників, 172 клясифікованих, 137 з добрим поступом.

Дві учительські семинарії: жіноча в Коломиї, мужеська у Львові мають 6 кляс, 6 відділів, 29 учителів, 207 учеників, 148 клясифікованих, 80 з добрим поступом.

Школа виділова в Коломиї має 4 кляси, 4 відділи, 5 учителів, 130 учеників, 112 клясифікованих, 98 з добрим поступом.

Народні школи: ім. Бориса Грінченка і ім. Короля Данила у Львові, в Хоптянні коло Сопрака, в Колані майдан, мають 8 кляс, 9 учителів, 389 дітий, 343 клясифікованих, 308 з добрим поступом.

Разом у всіх школах: 64 кляси, 79 відділів, 158 учителів, 2995 вписаних учеників, 2634 клясифікованих, 2126 (на разі) з добрим поступом.

Матеріяльний стан представляє ся так:

Конечні видатки на гімназії 260.370 К., семинарі 20.800 К., народні школи 15.000 К., разом 296.170 К.

На то дали: Гімназії 122.880 К. (оплати учеників, місцеві жертви і ин.). Семинарі 20.300 К., разом 133.180 К.

Народні школи не дали нічого, бо наука мусить бути вже безплатна, діти переважно з найбіднійших верств.

Краєвий Шкільний Союз дав: на гімназії 44.829 К., на семинарі 5.225 К., на народні школи 2.675 — разом 52.729 Корон.

Підмога міністерства віросповідань і просьвіти 25.000 Корон.

Разом усі приходи 210.909 Корон.

Недобір за шкільний 1913—14 рік 85.261 К.

Краєвий Шкільний Союз мусить до того вести численну переписку, старати ся о жертви, о учительські сили (через уділюванє запомог учительським кандидатам і т. п.) о весь нагляд над школами, вести рахунки всего маєтку. Вся адміністрация при найбільшій ощадности дорога. Дальші зобовязаня признані на науку і підмоги виносять до 3.000 К.

Вже в останних місяцях міг Краєвий Шкільний Союз лише в дуже незначній мірі заспокоювати пекучі потреби шкіл, а фонд його тепер виносить [illegible] тисячку К.

[illegible]

Словом, положене таке, що може наступити фінансова руїна, а наслідки її були би страшні — моральні і матеріяльні: 5.000 дітий, які нині побирають науку в приватних школах, що найменше [illegible] мусьли би покинути науку. Наступила би [illegible] суспільности у власні сили і радість наших ворогів.

Тіснійший Комітет Краєвого Шкільного Союза, попробувавши всіляких способів, щоб катастрофу оминути, стоїть тепер безрадний і удасть ся до наших товариств і комітетів через їх делегатів, членів ширшого Комітету Краєвого Шкільного Союза, і до всеї суспільности, з просьбою, щоби всі застановили ся, що дальше робити. Може подбали би про обговорення теперішного положеня наших приватних шкіл чи то на скликанім в тій цілі засіданю, чи в своїм кружку, чи в який инший спосіб та подали свою думку, що має робити Краєвий Шкільний Союз в теперішнім своїм дуже критичнім положеню. Може могти муть прийти самі, головно економічні товариства, з якою матеріяльною помочию осередному фондови "Рідної Школи" може в який инший спосіб подбають о фонди для наших приватних шкіл, чи може порадять звинути агенди Краєвого Шкільного Союза, а судьбу приватних шкіл передати в руки місцевим чинникам, чи може в кінци скликати Ширший Комітет, згладно Краєвий Шкільний З'їзд.

Краєвий Шкільний Союз просить конечно надіслати йому свої ради і вказівки і то в якнайкоротшім часі, бо справа не терпить проволоки.

ВИБОРИ ДО ГАЛИЦЬКОГО СОЙМУ РОЗПИСАНІ.

Цісарським патентом з 13. м. м. розвязано галицький сойм і поручено наміснику розписати нові вибори на підставі нової ординациї. На підставі сего патенту розписало намісництво нові вибори і визначило для них такі речинці:

1. В класі сільських громад і решти міст і місточок:
а) для головних виборів день 7. жовтня 1914;
б) для тіснійших виборів день 14. жовтня 1914.

2. В загальній класі міст:
а) для головних виборів день 19. жовтня 1914.
б) для тіснійших виборів день 26. жовтня 1914.

3. В великій класі міст:
а) для головних виборів день 28. жовтня 1914.
б) для тіснійших виборів день 3. падолиста 1914.

4. В класі торговельних і промислових палат:
день 5. падолиста 1914.
Евентуальні тіснійші вибори будуть переведені безпосередно по оголошеню висліду першого виборчого акту.

6. В класі великої земської посілости:
день 6. падолиста 1914.
Евентуальні тіснійші вибори будуть переведені безпосередно по оголошеню висліду першого виборчого акту.

СКЛАД БУДУЧОГО НОВОГО СОЙМУ В ГАЛИЧИНІ.

Кільно членів сойму припадає на Українців, а кільно на Поляків?

З 227 (згладно 228) членів нового галицького сойму припадає на Українців 61 (з хвилею основаня українського університету 62) або 27.2 процент, на Поляків 166 членів сойму або 72.8 процент.

Вірилістів буде 3 Українці (греко - католицький митрополит у Львові та греко - католицькі епископи в Перемишли і Станиславові), з хвилею, коли в Галичині повстане український університет, буде четвертий український вірильний голос для ректора українського університету.

З поміж 215 послів припадає:

1) в курії великої табулярної посілости земельної: 1 мандат на Українців, 44 мандати на Поляків.

2) в загальній курії міст: [illegible] 7 мандатів на Українців [illegible] мандатів на Поляків.

4) в курії торговельних і промислових палат (5 мандатів): всі мандати одержать Поляки;

5) в курії промислових товаришень міста Львова і міста Кракова (2 мандати); також оба мандати дістануть Поляки;

6) в курії сільських громад і прочих міст і місточок припадає на Українців 48 мандатів, на Поляків 57 мандатів.

Треба зазначити, що до Поляків зачислено також 900.000 галицьких жидів.

ДОРУЧЕНЄ АВСТРИЙСЬКОЇ НОТИ В БІЛГОРОДІ. УЛЬТІМАТУМ. ЯК АВСТРІЯ ВИПОВІДАЛА ВІЙНУ СЕРБІЇ?

Ц. і к. посол в Білгороді вручив 23 липня о 6. год. королівському сербському правительству таку ноту:

Дня 31. марта 1909 р. королівський сербський посол на віденськім дворі зложив з порученя свого правительства ц. і кор. правительству таку заяву: "Сербія признає, що через витворений в Боснї стан річий в своїх правах не є докорочена і що з тої причини примінить ся до ухвали держав відповідно до 25. артикулу берлінського договору. Сербія послушна радам великодержав обовязує ся зріти ся протесту і опору проти анексиї в жовтни м. р. і зобовязує ся дальше змінити управу своєї теперішної політики [illegible] Австро - Угорщини, а в будучности жити з Австро - Угорщиною на стопі приязних сусідських відносин".

[illegible]

Горожани Манітоби!

Як маєте яких приятелів в старім краю то просимо Вас прислати нам їх адреси, як думаєте що ті люди бажали би прийти до сего краю. Провінціональний департмент Імміграції вишле їм по

Книжочці про Манітобу.

В тих книжочках є інформації про ріжні роди фармерства в Манітобі. Там є много ілюстрацій з Манітобських фарм.

Горожани Манітоби повинні бути гордими з того що в сій провінції мешкають. Се є найкрасша фармерська провінція в західній Канаді; она є головним чинником західної Канади. Говоріть їм про Манітобу! Присилайте їх адреси до:

HON. GEORGE LAWRENCE
Minister of Agriculture and Immigration, WINNIPEG, MAN.

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК.

ПОБОЖНА.

Семен та Семениха прийшли з церкви тай обідали — начали студену кулешу у сметану. Чоловік їв, аж очи вилазили, а жінка почтиво їла. Раз по раз втирала ся рукавом, бо чоловік кидав на неї цяточками слини. Таку мав натуру, що цьмакав і пускав слиною як піском у очи.

"Не можеш ту башту трохи приперти, не мож хліба з'їсти..."

Семен їв і не припирав башти. Трохи його жінка вколола отим словом, але він возив далі сметану з миски.

"Чмакає як штири свині. Боже, Боже, таку маєш гамбу непарадну, як у старої кобили."

Семен іще мовчав. Трохи був ізпинен, а по друге хотів добре попоїсти. Врешті встав і перехрестив ся. Вийшов на двір, дав свиням пити і вернув си, аби лягати.

"Ади, насадив си, тай лягає як колода, анукo, ци він віскаже де поса? Гнию отак кождого сьвита тай неділі."

"Чьо ти собі гуда за мнов шукаєш? Як я тобі заняжу гуда то ти єго не роз'єжиш, я тобі дам гуда!"

"Я би тебе що неділі живого кусала."

"Коби-то свиня мала роги..."

"Стоїт у церкві як баран недорізаний. Инші газди як газди: а він такий зателепаний, як колєра. Мині аж лице лупає си за такого газду."

"Ото, бідна головко, тай втратю царство небесне! Нагарує си цілий тиждень, та ще у церкові гантах стій! Стій уже ти за мене, як так і божогє слова віслухаєш".

"Ой, вже ти слухаєш слова божого. Одного лумера не знаєш, що ксьондз казав на казаню. Станеш насеред церкви як сновида. Диви си, а очи вже пішли у стовбір, диви си, а рот вже розхилив си як ворота, диви си, а слина тече вже з рота. А я дивлю си, тай земля підо мнов горит зі встиду!"

"Уступи си від мене ти, побожна, най я трохи очи прижмурю. Тобі однако молоти, а я ледви тлїнний."

"Бо не стій у церкві як слуп. Лиш ксьондз стане з книжки читати, а ти вже очи вилупиш як цібулі. Тай махаєш головов як конина на сонце, тай пускаєш нитки слини як павук такі тоненькі — лиш що не захаркотиш у церкві. А моя мама казали, що то не чисте закрадає си, та чоловіка на сон домит, аби божого слова не слухав. А коло тебе нема Бога, ой, бігме нема!"

"Агій на тебе, таже най твої голови ділько причепит си не мої! Ото побожна!? Мой, та ти записала си у якеє архиримське братство та гадаєш, що-с вже сьвита? Та в тобі так шкіру спиних як у кинжиі, такими синими рьидами... Зійшли си газдині у братство! Ніхто такого не чув дай не видів. Одна мала дитину дівков, друга вдовов, третя найшла собі без чоловіка — самі порядні газдині зійшли си. Та якби вас тоті черці знали, що ви за чільвнижка, та вони би вас буком з церкви! А ви? Які мині побожні, лиш фоста на заді хвоює! Книжки читають, образи купують, такі живі до раю!"

Семениха аж заплакала, аж затремтіла.

[illegible]

"Та живи, поки сьвита та сонця."

"Тай до братства буду ходити, тай що ми зробиш!"

"О вже ти в тім братстві не будеш, хиба би мене не було! Я ті книжки попшурую, а тебе привяжу. Вже ти мині не будеш розносити розуму від черців..."

"Ой, буду, буду тай вже!"

"А відчепи си від мене, бо як оаму яке лихо тай перевалю!"

"Мамко, мамко, то-с ні дала за кальвіна, тото-с ми сьвіт заволала! Ади, в неділю бере си бити!"

"Аді, аді, мой, а тож я розпинав сварку? Та міркуйте собі, що це за побожна? Ей, небого, коли ти так, то я тобі трохи прикоротаю, я тобі високи трохи приру. Таже через цу побожну треба би хату покидати! Син біда, але буду бити!"

Семениха втікала на двір, але чоловік їмив у сінях і бив. Мусів бити.

(Продовжене зі стор. 2)

близо болючі події 28. червня с. р. доказали, що в Сербії істнує революцийний рух, котрого цілию є відорвати деякі части території австро - угорської монархії. Сей рух, ведений на очах сербського правительства навіть поза межами сербського королівства, дальше агітация в терористичних кругах, ряд замахів і мордів, суперечать з формально принятим зобовязанєм з дня 31. марта 1909. Королівське сербське правительство, нічого не зробило, щоби здавити сей рух толерувало злочинну агітацию ріжних розпиваних численні стоваришеня і союзи, яка виявила ся в нестримній тоні пресі, в обожаню виповнників атентату при участи офіцирів і урядників в сих переворотних махінациях; толерувало нездорову пропаганду в публичній науці, толерувало дальше всякі манїфестациї, які могли наклонити сербське населенє до ненависти до австро - угорської монархії і до погорди її уладжень. Ся толерания, якої допустило ся сербське правительство, виявила ся також в тій хвили, в котрій події з дня 28 червня с. р. показали цілому сьвітови страшні наслідки сеї толеранциї. З зізнань виповнників замаху виходить, що морд приготовано в Білгороді і що убийники оружя і бомби, які вони мали, одержали від сербських офіцирів і урядників, що належать до Народної Обрани, а також що транспорт злочинників і їх оружя до Боснїї уладжений був і переведений сербськими граничними органами. Наведені висліди слїдства не позволяють цїс. і кор. правительству занимати довше вижидаюче [illegible] становище, яке правительство занимало від літ супроти сих агітаций, котрих центром був Білгород. Ті висліди накладають на ц. і к. правительство обовязок покласти край тим махінациям, що загрожують спокоєви монархії. Щоби осягнути сю ціль, цісарське і королівське правительство мусить домагати ся від королівського сербського правительства офіцияльного запевненя, що пропаганду звернену проти Австро - Угорщини, осуджує, значить пятнує цілість змагань, котрих останною цілию є відорвати території, що належать до австро - угорської монархії і що зобовязує ся всякими способами здавити сю злочинну і терроростичну пропаганду. А щоби сим зобовязаням надати сьвяточного характеру, сербське корол. правительство оголосить на першій стороні свого офіцияльного органу дня 26 липня (13. липня після старого стилю) таку заяву:

"Королівське сербське правительство пятнує пропаганду звернену проти Австро Угорщини, т. є. цілість сих змагань, котрих останною цілию є відірвати території, що належать до австро-угорської монархії [illegible] Королівське сербське правительство [illegible] сербські офіцири і урядники брали участь в [illegible] сим виступили на небезпеку приязні сусідські відносини, яких берегти зобовязало ся сьвяточно сербське королівське правительство в своїй заяві зложеній 31 марта 1909 р. Королївське сербське правительство пятнує і віддалює від себе всі зусилля мішати ся до долї котрої небудь части Австро - Угорщини, уважає своїм обовязком виразно звернути увагу офіцирів і урядників, як також всего населеня королївства, що в будучности якнайострійше виступить проти сих осіб котрі допустять ся того роду вчинків — для котрих здавлення королївське сербське правительство поробить усякі заходи."

Ся заява буде рівночасно в дорозі дневного приказу Й Кор. Величества подана до відома армії і оголошена в офіцияльних органах армії.

Королівсько сербське правительство зобовязує ся: 1. здавити всякі публїкациї, які підбурюють до ненависти і погорди для монархії і яких загальний напрям звертає ся проти територияльної цілости монархії;

2. зарядити розвязане "Народної Охрани", сконфіскувати всї її средства пропаганди і в той спосіб поступити проти всіх иних союзів і стоваришень в Сербії, які займають ся пропагандою проти Австро-Угорщини; королівське сербське правительство поробить відповідні зарядженя, щоби розвязані стоваришеня не вели дальше своєї діяльности під иншою назвою або в иншій формі;

3. сейчас усунути з публичної науки в Сербії, що дотикає учительських тіл так і наукових середників все те, що служить або могла би служити до піддержаня пропаганди проти Австро Угорщини;

4. усунути з військової служби і з адміністрациї всіх офіцирів і урядників, які є винні пропаганди проти Австро Угорщини. Оголошене їх назвиск застерігає собі цїс. і кор. правительство при рівночаснім достарченю матеріялів, що проти них сьвідчать;

5. згодити ся на те, щоб органи цїс. і кор. правительства брали участь в здавленю переворотового руху, зверненого проти територияльної цілости монархії;

6. розвести слїдство против заговірників з дня 28. червня с. р., які знаходять ся на сербській території. Делеговані цїс. і кор. правительством органи возьмуть в тих заходах участь;

7. зарядити з як найбільшим поспіхом арештоване майора Вої Панковіча і Мілана Цигановича, сербських урядників, які вислїдом доходженя скомпромітовані;

8. [illegible]

9. дати цїс. і кор. правительству заяву, що до неподібних висказів високих сербських функціонарів в Сербії та за границею, які помимо своїх офіцияльних становищ не вагали ся по замаху дня 28 червня висказувати в інтервю у ворожий спосіб про Австро Угорщину;

10. Цїс. і кор. правительство має бути сейчас повідомлене про переведене зарядженя, заключених в попередних точках. Цїс. і кор. правительство вижидає відповіди сербського правительства до суботи 25 липня с. р. до 6. год. вечером.

Меморіял про вислід слідства в Сараєві, о скільки відносить ся до функціонарів, вичислених в точках 7 і 8, долучений до сеї ноти.

Слїдство ведене судом в Сараєві проти Прінціпа і тов. з приводу скритовбийчого морду виказало:

1. план замаху на бл. п. арх. Франца Фердинанда в часі його побуту в Сараєві був уложений в Білгороді Гаврилом Прінціпом, Неделком Кабріновичем Міланом Цигановічем і Тріфоном Грабежем при помочи майора Вої Панковіча;

2. шість бомб і чотири браунінги разом з амуніцією, якими доконано замаху, достарчили Прінціпови, Грабежеви і Кабриновичеви, Мілан Циганович і Воя Панкович;

3. Бомби, які є ручними гранатами, походили зі складу в Крагуєвачу;

4. щоби замах удав ся, Циганович обучив заговірників, як поводити ся з гранатами, а в лісі побіч стрільниці Топшідер давав Прінціпови і Грабежеви науку в стрілянню з браунінгів;

5. щоби Прінціпови Кабріновичеви і Грабежеви улекшити перехід через боснійсько-герцеговинську границю та перечковане оружя, Циганович зорганізував цілу систему тайного транспорту. Заговірників перевели через границю в Шабац капітани Роба і Попович, а в Лозниці пловний урядник Грбіча при помочи других осіб.

HUGH D. CUTLER
адвокат
Полагоджує всякі справи. В сяких процедурах удавайтеся до нього.
Phone M. 3038. 210-11 Nanton Bldg. Winnipeg, Canada.

Перша українська фабрика у Вінніпегу
що виробляє ріжні мебелі, бюра, офісові столи шафи і річи сим подібні.
Виробляємо двері до хат, вікна по найтаньших цінах. В нас можна дістати ріжні шкла шліфовані зеркала. Також висилаємо наші вироби і на провінцію по найдешевших цінах. Нігде не дістанете дешевше як у нас.
Тому свій до свого!
Приходіть або пишіть на адресу:
M. HAWRYSZ
Phone St. John 2372
1182 Selkirk Ave. Winnipeg, Man.

Боротьба з сухотами!

Товариство галицьких друкарів у Львові видало серію (10 штук) чудово кольорованих гуцульських переписних листків роботи відомого нашого артиста-маляра І. Труша (Водопад Пруту, Гуцульський хлопець, Капливець, Гуцульська дитина, Вид з Дїлка, Камінь Добоша, Гуцули трембітарі, Вид з Ямни) і Д. Олянського (Дім здоровля друкарів в Микуличині, Церква в Микуличині). ЦІНА ОДНОЇ СЕРІЇ 30 центів.

Хто бере більше серій, дістає опуст.

Чистий дохід призначений на санаторію для хорих на грудя друкарів.

Замовленя і гроші (можна і канадійські почтові марки) просить ся слати на адресу секретаря Товариства:

П. БУНЯК, у ЛЬВОВІ, УЛ. СКШИНСЬКОГО Ч. 14, 8]
(Lemberg, Galicia, Austria.)

Elliot, Macneil & Deacon
Адвокати, повновласники, нотарі, [illegible]
316 McIntyre Block
Phone Main 18 & 19. Winnipeg, Man.

П. П. АЛЄХНО.
Русько - Нольський заклад фотографічний, повозний і погребовий. — Автомобілі для винайму, карити на весїля по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу
376 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1794.
WINNIPEG, MAN.

SAVOY HOTEL
[illegible]
Main Str., напротив C. P. R.
Станція і віхт 1 дол. денно.
[illegible]

THE SELKIRK HOTEL
[illegible]
T. H. Nesbitt і J. M. Wilson, Prop's.
[illegible]
802-804 Main st. Phone S. J. 2533.

Ontario Hotel
858 MAIN STR.
Phone - - St. John 605.
Jas. Hennesey, Propr.
[illegible]

Заснований 1900.
ДР. МОРДЕН.
Дентист.
котрого зараз сеї часописи рекомендує Сотни людий скористали з нагоди зниженя ціни за направлюване зубів.
ЧОМУЖ ВАМ НЕ СКОРИСТАТИ.
Ми завмадаємо золоті зуби по 5 дол.

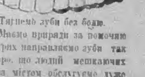

Тягнемо зуби без болю.
Маємо прирядн за помочию котрих направляємо зуби так скоро, що людий мешкаючих поза містом обслугуємо дуже скоро.
Наша адреса:
452½ Main Str., Realto Block, Winnipeg, Man.
ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ І ПО ПОЛЬСЬКИ.

EDELWEISS BREWERY
A. W. RIEDLE, Prop.
WINNIPEG ELMWOOD
Наш Лягер, Ейл, і Портер найлутший.
Спробуйте пити *Riedle's Beer*
Telephone - - - Main 2987.

Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома п.-д ч. 413 SELKIRK AVE на розі Salter a Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 9-10 вечером. Telephone: St. John 968 як також в ЛІЧНИЦІ КЛЕКІРО-МЕДИЧНІЙ, знаній під назвою "Пролетарною Шпиталю" під ч. 415-417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано; 3-6 по пол. і 7-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

Саскачеванський Інспектор.

Мр. Андерсон, шк. інспектор з округа Йорктон Саск. вже кілька разів виїжджав вороже в часописях та на зборах проти двомовної школи та таких-же учителів, специяльно руських.

Писав після манітобсько-ліберальної програми, що будьто Русини в Саскачевану не хотіли приймати Русько-англійських учителів, до своїх шкіл а питали за англійськими, тому що англійскі учителі роблять більше прогрес з руськими дітьми ніж руські учителі, що наші учителі в Саскачевані нігде не вчуть рідної мови а лиш англійської і також що підчас одної візити по школах, вигнав 5 до 6 руських учителів а з Англійців ані одного і т. д.

Я думав, що за так довгий час хоть оден з тих вигнаних дасть про себе чути і скаже заголоси за що і через що він терпить. Але виджу, що жадної чутки про се нема, то я постановив де що написати, бо і мені не тяжко було вигнаним.

Отже я вірю, що між тими шістьма учителями, котрих Мр. Андерсон вигнав зі шкіл минувшого року, може бути оден або два котрі еще не доросли до учителя, і він мав слушність їх вигнати, але ніколи не повірю щоби всі шість були нездарами. — в ті англійські що він післав на випорожнені посади були ліпшими. Але англійський шовінізм чого не зробит? Він же так хоче, щоби руських учителів проганяти а їхні посади заповняти англійськими. Зачув вітер ясно він

Ось Вам примір:

У школі Бівер Плейнс, близько Аррану Саск. минувшого року учив руський учитель і вело було добре. І хотяй наших людей є в дістрікті дві третини а одна третина Німців і Англійців, то однак Німці взяли верх і руського учителя вигнали а приймили англійського. Так що? Небезпека ся ім і лиш вигнали, бо не лиш руські, але англійські і німецькі діти до школи не ходили.

Тепер вже мають третого — і не могучи его збути си, запалили школу. Наші люди пізнались на культурних Німцях і лібералах, лішились на мітинг і скинули старий уряд а вибрали новий, двох Русинів і одного Англійця. То тепер здаєсь, що буде лучше, лиш тільки що Німці хотять по ночах і стріляють в наших людей, хотячи тим способом вдертись на шкільних урядників. Та вже пропало. Русини вже другий раз до уряду не допустять.

От так догосподарились з "ноу енглиш тічер-ом", котрого Німці так дуже хотіли. Тепер Англійці знов бажають русько - англійського учителя бо кажуть що англійський не дасть собі ради між чужинцями. З сего можна ясно видіти, яка то правда що Русини не хотять своїх рідних учителів. Англійці самі признають що їх учитель для чужинців не здалий. А п. Інспектор не вірить. Се лиш оден такий примір, але я думаю, щотаких більше не бракне нігде поміж нашими людьми.

Що до науки руської мови, будьто-би наші учителі не учили по руськи, то есть цілком не правдою. Я не думаю, щоби де був такий учитель, щоби не учив рідної мови тоді як шк. акт позваляє, а если є, то ганьба такому!

До моєї школи як заглядав Мр. Андерсон минувшого року, то не питав ся чи я учу руської мови чи ні, (нович записав що ні), а я учив кождого дня після акту, на що всі прости тішили ся. Але він (інспектор) о тім не питав, лиш уявляв собі, а опісля і писав, що то весь "енгліш".

І я є більше як певний, що таке саме було по всіх руських школах, де він був. Що до радичів, чи они волять більше англійського учителя чим руського, то вистарчить лиш поглянути на кольонії де учителі ріжнить ся народностию. Руський учитель учить рідної мови, пісень, декламаций та уряджує концерти на фармах, словом витворює у дітий новий характер.

Діти стають цікавійшими та жвавійшими в публичних виступах, та почувають ся немов в себе в дома, так що родичі самі дивують ся та радіють, що їхні діти більше інтересують ся суспільним життєм, ніж они самі.

А де англійський учитель, то там діти заполохані, не сміливі, байдужі, що і слова нема до кого промовити.

Англійського не знають а свого не розуміють. Они є справжніми духовними каліками. Сего власне хотять лібералі, ті самі за котрих кричать навіть декотрі наші лібералі вагачі і ту в Саскачевані. Здаєсь, що і наші лібералі не встоять ся довго при уряді, з таком роботою. Прийде час на все. Побачимо.

Жаловський.

ЕВГЕН РУБІНІ.

(Феномен. — Знаток людської волі і думки. — Вдалі експерименти. — Сенсаційний заклад. — Що кажуть лікарі).

До Львова приїхав на короткий час феноменський чоловік, якому на ім. Евген Рубіні. Молодий, симпатичний чоловік, з ніжним питвичним лицем, милим виразом очий, чемний і ввічливий, має у собі досі невияснену силу, відгадувати людські думки і згідно з тими думками виконувати всі порученя і прикази. Вчера в салі "Кольосеум" де від двох тижнів грає польський артистичний кабарет "Бі-ба-бо", п. Евген Рубіні дав нагоду відпоручникам преси і лікарського стану сконстатувати у себе ту нічим досі невиснену чарівну силу, якою опановує людську думку і людську волю і виконує її, згідно і точно з бажанем.

По годині 3-ій пополудни зібрали ся у салі "Кольосеум" журналісти і лікарі, між иншими проф. Твардовський. Лукасевич і витвіцький. П. Лятерштайн, імпресаріо п. Рубіні, в короткій промові пояснив, хто є п. Рубіні і розпочали ся експерименти, всі на причуд гарно виконані. Прим. хтонебудь обдумує собі якийсь плян до виконання. Приходить до Рубіньего, а він бере його за руку з помочю мідяного дрота і дуже зручно та скоро, виконує те, що собі дотичне медіюм задумало. Таких експериментів виконав Рубіні кільканайцять, а всі з математичною точностию. Прим. Рубіні виконує такий подуманий плян п. д-р Мервіном. Веде на сцену артистку театру "Бі-ба-бо" п. Боровську, подає її крісло, сходить зі сцени, між пятьдесяти учасників вишукує ред. Загурського, веде його на сцену, каже клякнути перед п. Боровською і поцілувати її в руку. Експеримент викликує кольосальне враження, коли др Мервін заявляє, що виконано його з математичною точностию. Або другий примір: Рубіні здіймає одному з учасників цвікер і ховає його одній пані до торбочки. Таких експериментів виконав Рубіні кільканайцять при великім враженю всіх учасників. Рубіні справді триюмфував.

* * *

О годині четвертій розпочав ся головний експедимент. Комітет журналістів обдумав такий плян. Рубіні мав поїхати до одного журналіста при вул. Третого мая ч. 2, тут піти на 3 поверх, вийняти флишку коняку, потрактувати комітет, взяти ножиці, вдарити ними по форгеніяні, опісля поїхати до цукорні Шавра, забрати відти цукорки і поїхати до ред. "Кур'єра Львівського" і тут зложити цукорки на бюрку одного співробітника, а ножиці віддати метрампажеви газети. Сей плян списано і зложено в замкненій коверті. О годині 4-ій по полудни забрав ся Рубіні до його виконання. Тамішній комітет їхав першим автомобілем. Побіч шофера занял місце Рубіні, який одною рукою держав за руку комітетового ред. Августинського, а другою рукою показував дорогу. Плян уложений комітетом виконав Рубіні точнісінько до найменших подробиць. По виконаню сього пляну всі поїхали до каварні "Рома", де розпечатано лист і сконстантовано, що Рубіні виконав цілий плян з математичною точностию. Тут уладжено Рубіньо му овацію.

Проф. поліклініки Твардовський робив також досліди з Рубінім. Рубіні сповнював то что те, що собі подумав Твардовський і то без помочи дроту лиш з помочию дотику. Проф. Твардовський сконстантував у Рубінього феноменальне явище, якою він сам з становиска медицини не вміє покищо пояснити. Рубіні виступає в театрі: "Бі-ба-бо" через шість днів і там буде продовжувати свої експерименти.

11-го серпня, 1792 р.

Переселенє Запорожців над ріку Кубань. Після зруйнованя Січи, богато січовиків пішло над береги Чорного Моря і там заснували Черноморську Січ. Вони богато допомагали Нечосови (Потемкінови) воювати Турків і за те Нечос клопотав ся перед Катериною, що би завойовані від Турків землі дати козакам. Та Нечос умер і козаки лишили ся без нічого. Тоді вислали вони до Петербурга депутатів на чолі з Антоном Головатим, щоб вони поклонотали ся за землею. Повернувшись з Петербургу депутати привезли з собою грамоту на даровані землі над рікою Кубань. Гірко було покидати козакам насиджені землі, та забрали ся таки над ріку Кубань. Там заложили нові кіш і назвали його Катеринодаром.

Коли листоноси стрейкують..

Пеербіг стрейку париських листоносів, про котрий доносили вже телеграми, мав характер дуже загальний. Причина його лежить в признаню через правительство додатку на помешканя всім почтовцям з виїмком листоносів, проти чого сї останні запротестували завішенем праці. Вони опустили почтовий будинок і уладили велику демонстрацию на улицях, відтак забарикадували вхід до головного будинку і вздержали цілий возовий рух. О год. 10 і пів в ночи появив ся перед будинком міністер Томсон в товаристві двох вищих урядників. По малій драбинці дістав ся на дах одного почтового воза, котрий мав йому служити за трибуну. Зразу гамір втих. Але вже по перших кількох словах: "Щож отже міг би я зробити для вас приятелі?" счинили демонстранти невольний крик: "Проч з фразами — кликали листоноси — хочемо наших 400 франків відвишки! Досить водженя нас за ніс!" Томсон, котрий кілька разів надаремно намагав ся говорити дальше, знеохочений зійшов з своєї "трибуни". Супроти дальших ексцесів стрейкарів, увійшла поліция і двох з них арештувала. Вкоротці однак випущено їх на свободу, а н невдовзі і стрейкарі повернули на ново до праці, одержавши приреченє, що їх жадання будуть узгляднені. Но мимо одноднєвного лиш тревання стрейку, шкоди, які наробив голосно купецьким і промисловим сферам, переступають суму одного міліона франків.

Австрийські війська займають два сербські міста.

Після вістий, які надійшли з Риму через Ніш, австрийські війска розпочали напад з'вони границі над ріками Дунаєм та Савою і в двох місцях перейшли сербську границю. Австрийське військо посуває ся дальше в глубину Сербії і заняло над Савою місто Сабак а над рікою Дріною місто Лошницю.

ПОШУКУЮ

Стефана Дикуна з Крилча Борщівського повіту. Він десь мав перебувати у Вінніпегу. Хто-би знав за него, або він сам нехай зголосить ся на подану адресу:
IWAN WOLOSZCZUK
13 Colonial St.
Montreal, Que.

ПОТРЕБА

Русько - англійського учителя в Іст Селкірк.
Апліканти зволять писати до
Франко Вітно
Іст Селкірк, Манітоба

ВАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Альберті. Зголошуючий ся мусить явити ся особисто в аґенциї домініяльних земель або в суб-аґенциї дістріктовій. Врати гомстед через повномочіє, можна брати в всякого місцевого аґента домініяльних земель (не суб-аґента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні. Коли повинности помешкания відбуває ся в сусідстві.

В декотрих дістріктах гомстедовець може приамшити чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три доляри за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до уверациі патенту) на гомстеді і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий поверне вав ся правом одержання гомстеду і не може взяти приамшки, може купити гомстед в певних дістріктах в ціні 3 дол. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 дол.

Скількість обробленої землі може бути в меншеній тоді, коли земля з коренями або каменіста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

ALEX CALDER & SON,
663 Main Str., Winnipeg, Man.
БАНКИРІ І КОРАБЕЛЬНІ АГЕНТИ.
ТЕЛЕФОН: 3260 Main.
CANADIAN PACIFIC RAILWAY
Ми посилаємо гроші до старого краю по найтаньших цінах.
Ант. Карлюцюк, Руский Менажер

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНИ НА
St. John Winnipeg
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
Telephone: St. John 221.

ПОЗІР!

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою

"ОРЕЛ"

НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!

Напитки в нас ріжнородні і першорядної знаменитости — дешеві, коли зайдете або купите в нас товар, то самі побачите.

Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили знижити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.

Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка красна 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Ліпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба ліпше за гальон	$3.50

Угорське вино кварцова фляшка від 25ц до $1.25
На замовленє висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву памить, остаю
З поважанием
Alexander Roshko,
175 Henry Ave. Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає
РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адреса: "КАНАДА"
281 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisements.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
281 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпег, Ман. Вівторок 1-го Вересня 1914. Число порядкове 52. Winnipeg, Man. Tuesday September 1st 1914. Число 34.

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ.

Звертаємо ся на тижкі часи, просимо всіх наших передплатників і прихильників, щоби спішили з надсиланєм залеглостий і тим не змушували нас до здержаня часописи всім тим котрі до сего часу не прислали своєї передплати.

Воєнні Вісти.

Рим, 29 серпня. — Італия зажиту Австрію, що має значити мобілізация австрийських війск на італійській границі. Коли Австрия не відповість до півночи в неділю, то Італия мав виповісти війну Австрії.

Вісти з Амстердаму доносять, що Німці розбили російське військо складаюче ся з шести корпусів, що значить 200.000 жовнірів. Битва відбула ся в Всхідних Прусах коло міста Аленштайн — Се мала бути перша побіда німецьких війск в війні з Росією.

З Копенгаги доносять, що Німці зачали переводити свої війска з західної границі на всхідну. Се мабуть означати, що Росия змагає ся для них грізнійшою, як Бельгія, Франция і Англия разом.

Шангай, 29 серпня. Британський кружляк зловив три німецькі переводні кораблі: Ілменю, Йорк, Семегамбія і Фердинанд. Та сама телеграма говорить, що Японці дальше бомбардують німецьку посілість в Азії Кіянг-Чан.

29-го серпня приїхали до Саутгемптон перші ранені англійської армії. Всі они мають рани в ногах, що показує, що Німці головно стріляють своему ворогови в ноги.

Льондон 21 серпня. Англійці вислали проти Німеччини 79 регіментів війска. Ся вістка прийшла до Канади в листі бо цензор не позволив посилати її каблем.

Петербурські телеграми доносять, що німецька твердиня, Кенігсберг, що лежить на російській границі, попалась в руки Росиян. Покищо, ся вістка не є стверджено.

З Берліна доносить, що Німці розбили на прах англійські війска коло міста Ст. Квінтіні.

З Ніш, Сербія, доносять, що 125.000 Сербів вступило в Австрийські границі де їм не зле поводить ся.

Петербург, 29 серпня. Австрийці боронять дуже завзято Львова. Они збирають послідні сили, щоби не допустити Москалів до сего міста. Почки, що Москалі ще не заняли столиці Галичини.

Берлін. Видано урядові розкази, щоби Росіян дальше не пустити в Німеччину. В сей цілі дальше змінено передні армії, як також вислано більше як пів міліона ландштурми. Се перший серіозний крок Німців далиом Росії і тому треба сподіватись певних вістий зі всхідних терен війни.

Австрийські війська гонять Москалів на вперед себе, говорить берлинська телеграма. Австрийське військо розбило російське недалеко від Красніка в російській Польщі. Телеграма говорить, що Австрийці мали забрати богато канон і провіянтів, котрі утікаючі Москалі лишили за собою.

Вісти з Копенгаги доносять, що в Гданську панує великий страх перед Москалями, що зближають ся тепер до того міста. Впаслідом страху була смерть кількох чужинців замешкалих в тому місті.

З Пекіну телеграфують, що японський атак на Тсінг Тао, німецьку посілість в Азії не удав ся і тому Японці будуть мусіли тепер провадити правильну облогу сего міста.

320 російських бранців привезено до Львова.

Берлін (через Лондон), 25 серпня. — До Львова надійшов перший транспорт полонених російських жовнірів. Загалом приведено 20 російських офіцирів і 300 драгонів, а крім сего кількакайцять російських гармат. Російський ген. Вановський Іванов згинув на полі битви.

Російське військо заняло два міста у східних Прусах.

Петербург, 25 серпня. Російський генеральний штаб доносить, що російська армія заняла по 5-дневній боротьбі два пограничні німецькі міста: Сольдан і Найденбург. Російське військо посуває ся в напрямі кріпости Аленштайн.

Побіда Німців у східних Прусах.

Берлін, (через Лондон). 25 серпня. — Німецька армія побила від Сталюпенен (на німецько-російській границі) російське військо в силі 3 дивізій піхоти і 2 дивізій кінноти. Російські війска з великими стратами подали ся зад. Огонь російських жовнірів був дуже лихий. Богато з них не вміло зовсім обходити ся з карабінами.

Берлін, 25 серпня. — Урядово проголошено, що Німці заняли місто Намур і 5 фортів. Остріллюванє прочих 4 фортів триває дальше. Кождої хвили можна надіяти ся, що й ті піддадуть ся.

Лондон 25 серпня. — Упадок кріпости Намур викликав в Англії загальне пригноблене. Тут мали надію, що сильна кріпость з 9 новочасними фортами зможе найменьше 2 до 3 місяці боронити ся перед Німцями. Надії завели. По двох днях облоги Німці здобули 5 фортів і заняли місто.

З новіших трох телеграм можна заключати, що цілковитий упадок кріпости Намур вже недалекий, коли й Німці ще досі в цілости не заняли. Кріпость Намур уходила за сильнійшу кріпость ніж Лієж.

Французький урядовий рапорт про побіди Німців.

Париж, 25 серпня. Французький генеральний штаб оголосив слідуючий рапорт:

"Наші англійські війска мусіли подати ся назад і заняти оборонне становище коло кріпостий. Плян нападу на Німців не удав ся з причини непредвиджених перешкод.

На північ від міста Нанс приступили наші війска до атаку. Однак і тут не повелось, бо ся задали несподіваних трудностий.

Всеж- таки ми заняли добре становище і ослабили ворога. Ані хвилинки не сумніваємо ся, що побіда буде по нашій стороні."

Населенє Франції переживає страшні хвилі. Вже й генеральний штаб французький мусить признати неудачу на цілій лінії. Послідні вісти з поля війни викликали навіть в урядових кругах велике занепокоєне.

Вістка, що канадийський кройзер Рейнбов зловив два німецькі воєнні кораблі, оказала ся неправдивою.

Лондон, 30 серпня. - Находять вісти, що около оден міліон жовнірів бере участь в австрийсько - російській війні. Боєва лінія є довгою на сто миль, себто від ріки вже Вепшу до Дністра. В всхідній Галичині Москалі ввійшли в австрийську територію на яких 20 миль. Зате в західній Галичині Австрийці розбили російські війска коло Красника в російській Польщі. Австрия зібрала околиці від Замостя по ріку Вепш в напрямі в східно - полудневім.

Німецька посілість в Азії Кіяо Чав після гадки знатоків може вдержатись до наполиста. Здобуть міста Тсінг Тав зі сторони моря є майже неможливе а сторону від суші боронять сильні форти, котрі нічим не уступають Порт Артурови. Одиноким способом здобутя Кіяо-Чав є капітуляція з причини голоду бо се місто має поживи лише на три місяці.

Льондон, 30 серпня. Борба що відогралась в пристани Бокстаден, скінчилась для Німців не корисно. Они стратили около одинайцять воєнних кораблів, коли Англійці стратили лише 67 людий.

Німці здобули Льонгвай, французьку твердиню, котра дуже хоробро боронилась. Німецьк. принц, по здобутю сеї твердини, просив кі командантові затримати свій меч на знак що він оцінює єго хоробрість.

Льондон, 29 серпня. Прийшла вістка з Николаєва, місто над Чорним Морем, що російський корабель вилетів в воздух. Се вже четвертий корабель розбитий на Чорнім Морю. Що се має означати? Чи справді повстане на Україні?

Вашінгтон, 29 серпня. Британський консуль оповістив нині, що російські війска побивають Німців на кождім кроці в Всхідних Прусах. Президент "Спол. Держав" заборонив офіцирам американської армії проголошувати публично свою опінію о теперішній европейській війні.

Німецькі воздушні кораблі можуть наробити богато шкоди в Льондоні, коли-би так Німці заняли місто Кале, котре є віддалене лише на 21 миль від Англії. Англійці, бачучи се, будуть старати ся за всяку ціну недопустити Німців до сього міста.

Нова Зеландія, провінція англійської імперії заняла німецький остров Самоа.

Вісім сот німецьких матросів і офіцирів ідуть тепер через Болгарію до Туреччини. Се має означати, що Туреччина стоїть по стороні німецькій.

Франція покликала до оружія останні свої війська. Се по казує, що она представляє собі вірно, що ві грозить велика небезпека від Німеччини.

Французькі війська під напором правого крила німецької армії, подають ся взад. Сю вістку оголосили французькі правительственні тіла.

Секретар війни Кічінер оголошує, що операції англійських війск почали ся від 23 серпня і є вдоволяючі. Від 23 до 26 серпня згинуло около 6 тисяч Англійців.

Над Парижем показав ся німецький воздушний корабель. Він кинув пару бомб від котрих згинуло кількох людий в Парижи. — Цілий Париж готовить ся до облоги.

ПЕРШІ ВІСТИ З ГАЛИЧИНИ ПО ПРОГОЛОШЕНЮ ВІЙНИ.
(На основі оповідання очевидця).
(З амер. "Свободи")

Австрийський уряд, висилаючи острий ультимат Сербії, сподівав ся згори, що вона його не прийме в цілости та, що з уваги на те війна проти Сербії й Росії неминуча. Тому то рівночасно з висланєм письма до Сербії, зачато в державі переводити мобілізацію. Перед урядовим проголошенєм мобілізациї не вільно було писати про неї нічого в часописях тому заскочило воно населенє несподівано і викликало було спершу хвилеве занепокоєнє.

Одначе, коли вже мобілізацію проголошено урядово і коли стало явно, що Австрія буде вести також війну проти Росії, се хвилеве занепокоєнє уступило, а в цілім краю запанував небувалий воєнний запал.

В цілій Галичині, а особливо у східній Галичині між Українцями, запал до війни проти царської Росії розгорів ся пломем великий невгасимий пожар. Одушевленю нема краю. Всюди по містах чи по селах народ збирає ся на віча і голосить, що муром, лавою стане проти варварської Росії, аби здобути волю українському народови. Старші і молоді хлопці заявляють охоту їти проти Росії. Все віддадуть, повідають, жите і достаток, аби зломити кайдани нашої дорогої Вітчини.

Всі вірять сьвято, що Росія мусить бути побита.

— Станьмо всі як один, — говорять українські селяни на вічах, — чи старець чи молодець, а зломимо царя! Другої такої нагоди не буде! Здобудьмо волю Україні в 100-літні роковини уродин батька Тараса!

Січовиків і Соколів дуже богато пішло до війска яко резервісти, але мимо того росуть українські народні полки, наче з під землі виростають. Зголошують ся і старші люди і молоді хлопці, а між ними богато студентів університету і середних шкіл. Карабіни дістали від військових властий.

Українське військо маширує з оружєм по селах і збирає ся по містах.

Такий самий військовий рух повстав і на Мазурщині серед Поляків.

Дня 3. с. м. видно вже було у Львові, як улицями міста маширували топольські то українські військові відділи, в значній части умундуровані в пластові строї. Маширували при звуках музик або народних пісень.

Українці збирали ся в українськім Городі. Всі приготовання роблено з великим поспіхом, але притім з великою справностию й у взірцевім порядку. На Городі роздають ся прикази, а там вже спішить новий відділ. Гомонять пісні: "Гей, не дивуйте, добрії люди, що на Вкраїні повстало: "Не пора", "Гей там на горі Січ іде" і т. д.

Всі одушевлені, раді, веселі, хоч готовлять ся на бій кровавий.

При привитаннях говорять собі: Перейдемо перший раз російську границю без пашпортів.

При прощаню кличуть: До побачення в Києві.

Народний Комітет у Львові видав маніфест до українського народа в австро - угорській монархії. В тім маніфесті взиває в горячих словах, щоби всі Українці, спосібні до оружя, станули по стороні Австрії проти Росії в сю велику хвилю, яка може принести освободженє України з під царського ярма. Вкінци в маніфесті звертає ся Народний Комітет також до Українців у Росії і взиває їх, щоби австрийських Українців приняли так як рідних братів, котрі хотять принести їм визволене.

Сі маніфести є уже і на російській Україні.

* * *

Часописи в старім краю виходять так як виходили, з тою ріжницею, що всякі воєнні вісти містять лише ті, що походять з урядового жерела. Всі ті вісти однакові, чи в польських чи в українських газетах. З инших вістий або статий можна містити також лише ті, які цензура перепустить. Бувають такі числа газет, в яких дуже богато порожних білих

Дальше на стор. 4-тій.